

Suomen kirjastoseura ry

Lausunto 29.4.2020

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: **VNS 1/2020 vp** Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024

Suomen kirjastoseura kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024.

Suunnitelmassa kuvattu kuntien heikko taloustilanne on riski yleisille kirjastoille, koska noin 75% kirjastojen rahoituksesta tulee kunnilta. Tässä tilanteessa on tärkeää, että valtionosuuksissa huomioidaan kuntien sivistystehtävät sekä varmistetaan, että kirjastojen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen tarkoitettu valtion rahoitus kohdistuu nimenomaan kirjastoille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaa koskevassa suunnitelman osuudessa on mainittu muutamia yksittäisiä panostuksia eri aloille. Yleisten kirjastojen osalta kriittisin tulevan viisivuotiskauden asia on e-kirjaston kehittäminen.

Koronakriisi ja kirjastojen sulkeminen toi viimeistään kaikkien tietoisuuteen kirjastojen e-kirjatarjonnan rajoittuneisuuden. Valikoimat ovat hyvin suppeita ja yksittäisen kirjan lainausoikeuksia on vähän. Tilanne on kriittinen ja koskee myös koulujen oppilaiden pääsyä kirjallisuuteen. Tällä hetkellä suomenkielisille kouluille ei ole tarjolla varteenotettavaa e-kirjastopalvelua.

Parhailtaan Helsingin kaupunginkirjaston johdolla on käynnistymässä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama digimedian selvityshanke, jossa tutkitaan kuntien yhteisen e-kirjaston reunaehtoja. Hankkeessa päästään alkuun mutta jatkorahoituksen tarve on selvä.

Karkean laskelman mukaan valtakunnallisen e-kirjastopalvelun hankinta-arvo ja palvelun ylläpitomaksu liikkuu noin tasolla 1 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnat rahoittavat palvelun sisältöjä mutta kehityksen vauhdittamiseksi on tärkeää, että valtion rahoitusta kohdennetaan kehittämisvaiheeseen, jossa testataan e-kirjaston toiminnallisuuksia. Toivomme, että julkisen talouden suunnitelmassa otettaisiin huomioon myös e-kirjaston kehittäminen.

Yleisten kirjastojen kehittämisen rahoituksessa veikkausvoittovaroilla on merkittävä rooli. Suunnitelmassa ennakoitaan Veikkaus Oy:n yhteisöille ja säätiöille maksettavien avustusten määrärahatason laskevan 20 miljoonalla eurolla. Koronakriisin vaikutuksesta yhtiön tuloutuskyky saattaa jäädä paljon arvioitua alhaisemmalle tasolle. Tämä uhka on huomioitava ja veikkausvoittovarojen vähenemiseen on varauduttava budjettirahoitukseen tehtävillä kompensatioilla.

Helsingissä 29.4.2020

Rauha Maarno
toiminnanjohtaja, Suomen kirjastoseura ry
puh. 044 7481801
rauha.maarno@fla.fi